

CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA
Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept

Příloha č. 11

Záškoláctví

**Typ rizikového
chování**

Za záškoláctví („chození za školu“) je považována neomluvená absence žáka (absenci žáka omlouvá pedagog, nikoliv rodič, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce či plnoletého žáka, vždy v souladu s pravidly školy o omlouvání absence) základní či střední školy ve škole. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu (pravidel stanovených školou), současně jde o porušení školského zákona, který vymezuje povinnou školní docházku. Nezřídka je spojeno s dalšími typy rizikového chování, které obvykle negativně ovlivňují osobnostní vývoj jedince. Prevence záškoláctví je součástí školního řádu, školní docházku eviduje třídní učitel a v případě podezření na záškoláctví se obrací na zákonného zástupce nezletilého žáka, nebo může požádat o spolupráci věcně příslušný správní orgán. Prevence záškoláctví, způsob omlouvání nepřítomnosti žáků, řešení neomluvené nepřítomnosti a postup zúčastněných subjektů je ošetřen Metodickým pokynem MŠMT „K jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví“ vydaným pod č.j. 10 194/2002 – 14. Školy si upravují postup pro případy záškoláctví interně, takže se liší v počtu neomluvených hodin, které jsou již vymezovány jako porušení školního řádu a jsou obvykle postihovány kázeňsky (napomenutí a důtky, podmíněčné vyloučení ze školy a vyloučení ze školy u žáka kteří mají ukončenou povinnou školní docházku) či sníženou známkou z chování.

„Záškoláctvím bývá označován přestupek žáka, který úmyslně zanedbává návštěvu školy“. Kyriacou rozlišuje několik kategorií záškoláctví:

- **Pravé záškoláctví** – žák se ve škole neukazuje, ale rodiče si myslí, že do školy chodí
- **Záškoláctví s vědomím rodičů** – na této formě se podílí několik typů rodičů, jejichž hlavními charakteristikami je buď odmítavý postoj ke škole nebo přílišná slabost ve vztahu k dítěti či závislosti na pomoci a podpoře dítěte v domácnosti
- **Záškoláctví s klamáním rodičů** - existují děti, kteří dokážou přesvědčit rodiče o svých zdravotních obtížích, po které nemohou jít do školy a rodiče jim absenci omlouvají pro tyto zdravotní důvody, tento typ záškoláctví je však obtížně rozlišitelný od záškoláctví s vědomím rodičů
- **Útěky ze školy** – někdy se tomuto typu říká interní záškoláctví, kdy žáci do školy přijdou, nechají si zapsat přítomnost a během vyučování

	<p>na několik hodin odejdou, přičemž zůstávají v budově školy nebo ji na krátkou dobu opustí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odmítání školy – některým typům žáků činí představa školní docházky psychické obtíže, např. v důsledku problémů ve škole souvisejících s obtížností učiva, při strachu ze šikany, či výskytu školní fobie nebo deprese
<p>Východiska</p>	<p>Změny sociálních poměrů odstranily staré příčiny záškoláctví, které spočívaly častěji v sociální oblasti. V minulosti mnohé rodiny (zvláště méně majetné) omezovaly školní docházku svých dětí, protože děti musely, převážně na vesnici, pomáhat při domácích pracích nebo z důvodu nedostatku financí.</p> <p>Dnešní příčiny záškoláctví jsou zcela jiné. V učebnici dětské psychiatrie se uvádí, že záškoláctví je nejvýraznější formou odporu dítěte ke škole. Bývá spojováno s útekem dítěte z domova nebo toulkami. Nejčastěji je záškoláctví řazeno do asociálních poruch chování.</p> <p>Toto rizikové chování je většinou spojeno s dalšími rizikovými projevy chování jako je zneužívání návykových látek, netolismus, gambling, dětská kriminalita, prostituce aj. Dle věkové kategorie dětí se vyskytuje ve zvýšené míře na druhém stupni základní škol a graduje ve věku středoškolského studia (15-18 let). V tomto období dospívání až na pokraji zletilosti je z mnoha důvodů velmi obtížné udržet nastavená pravidla ve školním řádu vůči tomuto rozšířenému jevu.</p> <p>1. Doména – společnost</p> <p>Rizikové faktory</p> <ul style="list-style-type: none"> • příležitost k nelegální činnosti • negativní vzory v okolí • glorifikace rizik a negativního chování v médiích • nízká úroveň vzdělání • nezaměstnanost • prostředí ohrožené sociálním vyloučením • příslušnost k menšinám (zejména problematika romské menšiny) • chudoba <p>Projektivní faktory</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvalitní úroveň školy • pozitivní vzory ve společnosti • stálé pozitivní poselství v médiích • vytváření příležitosti pro rozvoj kreativity mládeže

- jasné zákony vůči užívání návykových látek a držení zbraní

2. Doména - osobnost jedince

Rizikové faktory

- hledání náhradního uspokojení při citové deprivaci nebo nespokojených základních psychických potřebách /potřeba uznání a pozornosti/
- volání o pomoc v tíživé akutní situaci – dítě je ve stresu
- disharmonický vývoj osobnosti /oploštělá emocionalita, výraznější egoismus, nedostatečná sebekontrola a vnitřní zábrany/, problémové chování přerůstá v poruchy chování
- projev jiné závažné psychické poruchy /schizofrenie,deprese/

Projektivní faktory

- rozvoj schopností dítěte
- svědomitost
- extroverze
- přívětivost
- citová stabilita

3. Doména – škola

Rizikové faktory - Negativní vztah ke škole

- povyšování žáka s mimořádnými vědomostmi a schopnostmi
- vysoký počet žáků ve třídě
- nedostatečná příprava učitele, přetěžování učitele
- odpor ke škole u dětí s menším nadáním (jsou kárány, trestány, v horším případě i zesměšňovány)
- vysoké požadavky na žáka
- negativní citové zážitky spojené se slabým prospěchem, neschopností porozumění učivu a tím i zhoršené sociální postavení v kolektivu (porucha mezilidských vztahů)
- špatné přizpůsobení školnímu režimu
- nechut' ke školní práci
- experimenty s návykovými látkami u žáků
- gambling
- projevy šikanování na školách
- osobnost pedagoga (nespravedlivé hodnocení žáků, lhostejnost k chování žáků, neřešení vážných situací, atd.)

Projektivní faktory

- zdravé klima školy a třídního kolektivu
- podpora učitele
- včasná diagnostika výukových obtíží a náprava motivace k učení
- pozitivní hodnocení
- podpora sebevědomí s ohledem na individualitu žáka
- včasná systematická a efektivní specifická primární prevence

4. Doména – rodina

Rizikové faktory – Vliv rodinného prostředí

- zanedbávající, příliš autoritativní nebo příliš liberální výchova
- nejednotnost výchovného působení
- nezáměr rodičů o své děti (trávení volného času, nedostatečná péče)
- rodiče sami nemají dostatečně osvojené morální normy a jsou pro dítě nevhodným modelem
- dítě s problémovým chováním je v roli obětího beránka v rodině – problémy v chování u dítěte pomáhají udržovat rodinnou rovnováhu, jiné problémy se neřeší
- zaměstnanost rodičů (pracovní vytíženost, směnnost jejich práce, atd.)
- neochota a neschopnost rodičů motivovat dítě ke vzdělávání
- nedostatečné právní povědomí o rodičovských povinnostech

Projektivní faktory

- dobré vztahy v rodině
- otevřená komunikace
- neautoritativní podpora dítěte a jeho přijímání takového, jaký je
- duchovní orientace rodiny
- kvalitní a podnětné rodinné prostředí
- pomoc v obtížných situacích a pozitivní vztahy rodičů a dospělých
- včasné podchycení problémů a využití odborné pomoci

5. Doména – vrstevnické prostředí, místní komunita

Rizikové faktory - Trávení volného času

	<ul style="list-style-type: none"> • party s negativním cílem činnosti (experimenty s návykovými látkami, kriminální činnost, atd.) • nedostatečná nabídka volnočasových aktivit v komunitě • prostředí ohrožené sociálním vyloučením <p>Projektivní faktory</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvalitní a pestrá nabídka volnočasových aktivit jak v mimoškolní činnosti, tak v místě bydliště
<p><i>U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy/šk. zařízení.</i></p>	
<p>Kdo řeší + s kým spolupracuje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog) • PPP (pedagogicko-psychologická poradenství) • SVP (střediska výchovné péče) • OSPOD (oddělení sociálně právní ochrany dětí) • Policie ČR • viz. Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14)
<p>Legislativní rámec</p>	<p>Školní řád (je v souladu se základní platnou legislativou) Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí Zákon č. 200/1990 Sb. – o přestupcích Zákon č. 40/2009 Sb. – trestní zákoník</p> <p>Vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadanými Vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14) www.msmt.cz www.odrogach.cz webové stránky příslušných krajských úřadů, PPP, jednotlivých škol a školských zařízení (školní řády)</p>

<p>Jak postupovat</p>	<p>nespecifická primární prevence – prostřednictvím školního vzdělávacího programu posilovat u žáků kladný vztah ke škole, vzdělání, svým spolužákům a učitelům, nabízet pozitivní vzory chování a posilovat zdravé klima školy, nabídka mimoškolní zájmové činnosti</p> <p>všeobecná primární prevence – důsledné seznámení žáků a rodičů se školním řádem příslušné školy, školského zařízení při zahájení příslušného školního roku, s preventivní strategií a Minimálním preventivním programem školy</p> <p>specifická primární prevence (může jít až o prevenci indikovanou či selektivní) – včasné zahájení preventivních programů pro rizikové jedince či skupiny – třídní kolektivy, případně pedagogy a rodiče</p> <p>Doporučené postupy a metody z hlediska pedagoga Přesně stanoveno viz. Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14) Záškoláctví bývá často nepřiměřenou formou řešení konfliktních situací v rodině, ve škole či ve výchovných institucích, přičemž k němu mají sklon zejména děti, které se subjektivně cítí neúspěšné, nezařazené ve skupině nebo prožívají úzkost a strach v prostředí, ve kterém se pohybují. Jedním z hlavních úkolů pro učitele, rodiče, případně i pro psychology je vyšetření příčin záškoláctví. Ty jsou různé a nelze doporučit jediné, univerzální řešení. Náprava již rozvinutého záškoláctví bývá velmi obtížná, proto by měla být jeho předcházení věnována maximální pozornost. Prvním krokem k nápravě je problém včas rozpoznat a porozumět individualitě dítěte. Nezbytnou podmínkou pro hledání účinných strategií k postupnému překonávání vzniklých obtíží je spolupráce rodičů, učitele a i poradenských pracovníků školy. Chceme-li zvolit správný způsob pomoci a integrovat žáky zpět do školy, musíme vzít v úvahu rozdíly mezi záškoláky a dětmi odmítajícími školu. Doporučujeme následující postup s ohledem na cílovou skupinu, se kterou pracujeme.</p> <p><u>Kontakt s dítětem:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> •nutné komunikovat přátelsky, bez hodnocení a odsuzování •hovořit zásadně o konkrétním chování, bez nálepkování dítěte •nezjišťovat věcnou stránku problému, ale jak ho dítě prožívalo •zajímat se, jak svoje chování vidí s odstupem, co si o něm myslí teď •společně hledat cesty k nápravě •má-li dítě dobrou vůli chovat se lépe, připravit mu pro to podmínky v rodině i ve škole /tato dobrá vůle nesmí být promarněna/ <p><u>Rodiče:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> •vyjádřit porozumění jejich emocím •vést je v komunikaci k oddělování osobnosti dítěte od jeho konkrétního chování
------------------------------	--

- přeznačkovávat chování k dítěte /způsob komunikace mění vnitřní postoj/
- vést k porozumění motivaci chování dítěte
- soustředit se na to, co rodiče mohou nebo dokonce musí udělat ke zlepšení situace
- na konci rozhovoru vždy shrnout, co bylo dohodnuto
- dohodnout se na následném sezení k reflexi, jak dohodnutá opatření fungují případně k hledání dalších možností

Učitelé:

- způsob komunikace o dítěti shodný jako při komunikaci s rodiči
- vysvětlovat motivaci chování dítěte v souvislosti s rodinných prostředím a výchovným přístupem rodičů, aby učitel mohl chování dítěte hlouběji chápat
- vést k dlouhodobé podpoře dítěte, které má snahu zlepšit svoje chování, nebrat to jako samozřejmost, ale oceňovat, povzbuzovat

Dle Lazarové B. doporučené postupy pro učitele:

1. Čím dříve je záškoláctví odhaleno, tím lépe pro dítě. Při hledání příčin si udělat dostatek času pro analýzu případu, spojit se s rodiči, případně psychologem.
2. Je-li záškoláctví důsledkem neúnosné školní situace, navodit změnu. Naplánovat dlouhodobá opatření, aby se situace neopakovala.
3. Rozmáhá-li se záškoláctví ve velkém a máme-li podezření a na hrozbu závislostí, spolupracovat s pedagogicko-psychologickou poradnou a centry.
4. Učit se v třídním kolektivu vyčíst, jaké postavení má problémový žák. Bojí-li se učitelům nebo rodičům svěřit, předat ho do péče psychologa.
5. Pomoci dítěti při návratu do třídy. Doprovodit ho při prvním vstupu do kolektivu. Nemluvit o tom. K vyřešenému případu se již nevracet a neprojevovat nedůvěru. Domluvit se s rodiči na těsném kontaktu, aby bylo případně další záškoláctví včas odhaleno.
6. Učitel se musí zamyslet nad vlastními pocity ve vztahu k problémovému žákovi. Měl by smazat všechny předchozí špatné zkušenosti s ním, zbavit se předsudků a postavit všechny žáky na stejnou „startovní čáru“.

Pro pracovníky PPP:

- probrat s dítětem, jak záškoláctví prožívalo, aby mohlo odžít své případné negativní pocity /strach z prozrazení, strach z následků, napětí, prázdnotu, nutnost lhát a kamuflovat/
- vést rodiče k náhledu, že tyto negativní emoce už byly pro dítě dostatečným trestem
- připravit podmínky pro návrat do školy
- domluvit se s rodiči a školou na systému zvýšené kontroly docházky dítěte
- více se zajímat, jak se dítěti daří, co ve škole prožívá, včas řešit případné problémy

Nevhodné postupy

Za nejrizikovější v rámci prevence a řešení záškoláctví na školách a školských

	<p>zařízeních vidíme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedůslednost učitelů v dodržování školního řádu, nastavených pravidel tříd, špatná komunikace s vedením školy, kolegy, žáky • nejednotný, pseudohumánní přístup pedagogů v dodržování nastavených pravidel ve vztahu k řešení záškoláctví • nekompetentní (mocenská, neprofesionální, žádná) komunikace s rodiči, zákonnými zástupci žáků • obavy ze setkání s rodiči
<p>V jakém případě vyrozumět Polici ČR/OSPOD</p>	<p>Ve školních řádech jsou uvedena konkrétní pravidla týkající se postupu školy v případě záškoláctví. Vycházejí z Metodického pokynu MŠMT, č.j. 10 194/2002 – 14 „k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví“ ze dne 11. března 2002. Absenci žáků ve škole evidují třídní učitelé. Pokud je doklad potvrzující důvod nepřítomnosti žáka nevěrohodný, může se ředitel školy obrátit na zákonného zástupce nezletilého žáka o vysvětlení nebo požádat o spolupráci příslušný správní orgán.</p> <p>Ve školském zákoně v § 30 se uvádí, že ředitel školy vydává školní řád, který mj. upravuje práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců ve škole, informuje o provozu a vnitřním režimu školy, upravuje podmínky ochrany žáků před sociálně patologickými jevy, obsahuje pravidla pro hodnocení výsledků jejich vzdělání. Školní řád zveřejní ředitel na přístupném místě ve škole a seznámí s ním zaměstnance i žáky. Informuje o jeho vydání a obsahu zákonného zástupce nezletilých žáků. Tento zákon rovněž v § 31 zmiňuje výchovná opatření. Jde o pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Může je udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.</p> <p>O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti žáků informuje třídní učitel výchovného poradce, který tyto údaje vyhodnocuje. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti prověřuje její věrohodnost. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce pozván doporučeným dopisem. Projedná důvod nepřítomnosti žáka, způsob omlouvání jeho nepřítomnosti, upozorní na povinnost stanovenou zákonem a seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. O pohovoru provede zápis, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem. Zákonný zástupce zápis podepíše a obdrží kopii. Odmítnutí či převzetí zápisu se do zápisu zaznamenává.</p> <p>Pokud má žák víc než 10 neomluvených hodin, svolává ředitel školy školní výchovnou komisi. Podle závažnosti absence žáka se jí účastní: ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, školní metodik prevence, zástupce rady školy (pokud byla zřízena), popř. další odborníci. O průběhu a závěrech jednání se provede zápis, který zúčastnění podepíší. Neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápise zaznamenávají. Každý účastník jednání obdrží kopii zápisu.</p> <p>Pokud žák řádně neplní povinnou školní docházku, může mu být uloženo některé z výchovných opatření, o nich pojednává § 31 školského zákona.</p>

Výchovným opatřením v systému základního vzdělávání je speciálně věnována Vyhláška č. 48/2005 Sb., § 17. Pokud žák poruší povinnosti stanovené školním řádem, lze mu podle závažnosti tohoto provinění uložit napomenutí třídního učitele, důtku třídního učitele nebo důtku ředitele. Pravidla pro jejich ukládání stanoví školní řád. (Tato opatření zpravidla předcházejí před snížením stupně z chování.) Třídní učitel oznamuje uložení důtky třídního učitele řediteli školy. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání na pedagogické radě. Uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody se neprodleně oznámí žákovi a jeho zákonnému zástupci. Zaznamenává se do dokumentace školy (do katalogových listů).

V zájmu zjišťování příčiny záškoláctví žáka a jejího odstranění může ředitel požádat o spolupráci odborníky z oblasti pedagogicko-psychologického poradenství, popř. orgány sociálně-právní ochrany dětí.

V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka **přesáhne 25 hodin**, zasílá škola oznámení o zanedbání školní docházky s náležitou dokumentací (např. kopii písemného pozvání zákonných zástupců žáka k návštěvě školy, kopii zápisu z pohovoru, písemné vyjádření výchovného poradce, kopii písemného pozvání zákonných zástupců žáka na výchovnou komisi, kopii zápisu o jednání výchovné komise atp.) orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu. V rámci sociálně-právní ochrany se dětmi a mladistvými s opakovanými poruchami závažného rázu zabývají **kurátoři pro děti a mládež**. Jejich úkolem je v tomto případě řešení případů záškoláctví ve spolupráci s rodiči a se školou. Postupují mj. podle zákona č. 359/1999Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Oznámení školy o zanedbání školní docházky je přiděleno referentovi, který projednává přestupky (kurátor pro děti a mládež oznámení dostane jen na vědomí.) Ten zváží, zda jde o přestupek nebo se může jednat o trestný čin. (V tomto případě se věc posílá na příslušné oddělení Policie ČR). Pokud si referent není zcela jistý, posílá věc k posouzení státnímu zástupci na Okresní státní zastupitelství. Po prostudování oznámení, pokud jsou materiály o vině rodičů dostačující a referent usoudí, že je již není třeba předvolat, proběhne zkrácené příkazní řízení, při němž se bez nařízení jednání vydá rozhodnutí ("příkaz") o vině rodičů nebo zákonných zástupců. Mohou dostat napomenutí nebo pokutu do výše 3 tisíc Kč. V tomto případě se náhrada nákladů na řízení neplatí. Kdyby s příkazem zákonní zástupci nesouhlasili a odvolali se, příkaz by se zrušil a proběhlo by nezkrácené příkazní řízení. To bývá zahájeno také v případě, jsou-li o vině rodičů pochybnosti. Jde o ústní jednání. Zákonní zástupci jsou předvoláni jako obvinění. Za nezkrácené řízení se platí také náhrada nákladů řízení ve výši 1000 Kč (lze odpustit, nutno zdůvodnit). Pokud vyjde najevo, že rodiče nejsou vinni, řízení se odloží nebo zastaví (např. v případě, když rodiče dítě do školy vodí a ono pak opakovaně utíká). Je třeba rozlišovat, zda se jedná o **nedbalost** nebo **úmysl neposílat dítě do školy**.

V případě **opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku**, následuje hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR. Problematika záškoláctví je obsažena přímo v trestním zákoně (trestné činy proti rodině a mládeži) nově se uvádí v trestním zákoníku Trestné činy proti rodině a dětem.

	<p>V odhalování záškoláctví pomáhají také městští strážníci. V případě, že strážník při kontrolní činnosti zjistí, že dítě v dané době má být ve škole a není, zjistí totožnost dítěte, kontaktuje zákonného zástupce, o skutku sepíše úřední záznam - většinou úřední záznam předává pouze Policii ČR, záznam je součástí spisového materiálu, bývá uložen na služebně. Strážník o zjištěných skutečnostech (nálezu dítěte venku v době, kdy má být ve škole – záškolák) informuje příslušné orgány na základě svých povinností a pravomocí (Policie ČR, OSPOD, zákonní zástupci, případně další instituce dle konkrétní povahy případu). Dále postupuje strážník dle konkrétní situace a přistižení dítěte za školou např. při krádeži, páchání jiné trestné činnosti atp. řeší a oznamuje.</p>
<p>Co by mělo být cílem řešení</p>	<p>Překonat 10 mýtů o záškoláctví:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Záškoláci jsou především děti líné, kterým vyhovuje zahálčivý způsob života</i> Skutečnost – není to tak – záškoláci jsou naopak často fyzicky zruční a pracovití, jsou však citově nejistí a mají zkušenost se školní neúspěšností 2. <i>Hlavním důvodem záškoláctví je nezáměr žáků o vzdělávání</i> Skutečnost – Výzkumy ukazují, že nezáměr o vyučování je až na druhém místě z uváděných důvodů. Téměř každý třetí záškolák však uvádí jako důvod strach z nesplněných školních povinností 3. <i>Záškoláctví má především skupinový charakter a je spojené s touláním se venku</i> Skutečnost – pětkrát častěji tráví záškoláci čas doma než venku nebo ve městě. Přibližně asi jen šestina záškoláků tráví svůj čas s kamarády 4. <i>Nám se to nemůže stát</i> Skutečnost – Záškoláctví se může objevit v každé rodině, i v té „dobré“! 5. <i>Záškoláctví se drammatizuje, bylo tu vždy</i> Skutečnost – Záškoláctví tu bylo, ale za poslední roky se zvýšila tolerance vůči neplnění nejen školních povinností dětí, snížila se kontrola záškoláctví a stoupl počet neomluvených a omluvených hodin 6. <i>Záškoláctví je spojeno s nižším intelektem žáků</i> Skutečnost – Pravda je, že nejnižší záškoláctví je na osmiletých gymnáziích, to je ale skupina s výraznou motivací vzdělávat se. Pokud jde o počet záškoláků, je však nízké záškoláctví i ve speciálních základních školách, kde nároky nejen odpovídají schopnostem dětí, ale pozitivní hodnocení žáků není spojeno jen se školní výkonností 7. <i>Vina je především na záškolácích samých</i> Skutečnost – Záškoláci pocházejí častěji z neúplných rodin a z rodin nefunkčních. Na tyto skutečnosti nemají záškoláci vliv. Jde často o emocionálně a sociálně narušené děti bez přiměřeného rodinného zázemí 8. <i>Záškoláctví se téměř vždy odhalí a je spojené s „výchovnými“ opatřeními</i> Skutečnost – Záškoláci mají poměrně často opačnou zkušenost. Každý dvanáctý uvádí, že se na jeho záškoláctví vůbec nepřišlo a téměř každý třetí tvrdí, že se následně po neomluvené absenci nic nestalo

	<p>9. <i>Nejúčinnějším prostředkem při řešení záškoláctví je důsledná kontrola záškoláků a potrestání jejich záškoláctví</i> Skutečnost – Ani samotná kontrola nebo dokonce samotné vodění dítěte do školy, ani samotný trest nebývají účinným řešením, protože nejsou zaměřené na příčiny záškoláctví</p> <p>10. <i>Škola dělá co může, řešit by to měli jiní (rodiče, děti, sociální pracovníci, policie)</i></p> <p>Skutečnost – Někteří odborníci tvrdí, že až třetina záškoláctví souvisí přímo s klimatem ve škole, se způsobem jednání pedagogů se žáky a s neprofesionálním fungováním pedagogů. Na školní klima nemají vliv a nezmění ho ani policie, ani sociální pracovníci.</p>
<p>Doporučené odkazy</p>	<p>Odkazy, literatura</p> <p>JEDLIČKA, R. A KOL. Děti a mládež v obtížných životních situacích. Praha: Themis, 2004.</p> <p>JEDLIČKA, R., KOŤA, J. Aktuální problémy výchovy. Praha: Karolinum, 1998.</p> <p>JŮVA, V. Základy pedagogiky. Brno: Paido, 2000.</p> <p>KŘÍŽ, J. Duševní poruchy a poruchy chování u dětí a mladistvých. 1. vydání. JU České Budějovice.</p> <p>KYRIACOU, CH. Řešení výchovných problémů ve škole. Praha: Portál, 2004.</p> <p>LAZAROVÁ, B. Netradiční role učitele. O situacích pomoci, krize a poradenství ve školní praxi. 2. vyd. Brno : Paido, 2008.</p> <p>MATOUŠEK, O. Mládež a delikvence. Praha: Portál, 2003.</p> <p>TRAIN, A. Specifické poruchy chování a pozornosti. Praha: Portál, 1997.</p> <p>VÁGNEROVÁ, M. Psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál, 2004.</p>